

2-TOM, 3-SON

TURIZM MADANIYATI VA XALQARO IJTIMOY-IQTISODIY
MUNOSABATLAR

Shakhzoda Sharipova Xasanovna

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

Respublikamizda *turizm madaniyatini yuksaltirish istiqbolida* turistik salohiyatni tubdan yangilash, turizm infrastrukturasi shakllantirishda yagona davlat siyosatini amalga oshirish, xalqimizning boy tarixiy-madaniy merosini keng targ'ib qilish, mamlakatimizda xavfsiz turizmni ta'minlash, milliy turizm mahsulotlarini xalqaro turizm bozoriga olib chiqish kabi masalalarga katta e'tibor qaratilmoqda.

Turizmni iqtisodiyotning strategik tarmog'iga aylantirish biz uchun ustuvor vazifa bo'lib qoladi, - deb ta'kidlaydi Shavkat Mirziyoyev, - Hukumat oldidagi eng muhim vazifalardan biri – yaqin yillarda yurtimizga keladigan turistlar sonini 10 millionga yetkazishdan iborat¹. Hozirgi davrda O'zbekistonda xalqaro ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarni rivojlantirishda *turizm madaniyati asosiy* omillardan hisoblanmoqda.

Turizm madaniyatini rivojlantirish maqsadida dunyo tamaddunlari va madaniyatlarining tarixiy chorrahasida joylashgan Samarqandda Ipak yo'li Xalqaro turizm assotsiatsiyasini tashkil etish tarafdorimiz, - deb ta'kidlagan Shavkat Mirziyoyev, - Ushbu tashabbus doirasida mamlakatlarimizda har yili "Bir makon – bir yo'l" turistik forumlarini o'tkazishni taklif qilamiz².

Madaniy turizm taraqqiyotiga halqning tarixiy moddiy va ma'naviy merosi, urf-odat va an'analari, marosim va bayramlari, madaniyati katta ta'sir ko'rsatadi.

Turizm madaniyati iqtisodiyotning eng istiqbolli va tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri bo'lgan turizm sohasining taraqqiyoti proporsional bog'liq. Markaziy Osiyodagi mintaqaviy va xalqaro munosabatlarning rivojlanishida, sayyohlik aloqalarining taraqqiy etishida *turizm madaniyati* va ziyorat, tijorat maqsadidagi sayohatlar muhim ahamiyat kasb etib kelgan. XX asr oxiri va XXI asrning boshlarida xalqaro ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarda TRASEKA dasturining amalga oshishi Xitoyning "Bir makon – bir yo'l" strategiyasini amalga oshirish rejalari bilan bog'liq bo'lib, Xitoydan Yevropaga yuklar va yo'lovchilar harakat qiladigan transport marshruti – "yangi Ipak yo'li"ning

¹ Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. – B. 174.*

² Mirziyoyev Sh.M. *Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild, Toshkent, O'zbekiston, 2019 yil, 308-309 b.*

2-TOM, 3-SON

ochilishi Sharq va G'arb mamlakatlari o'rtasidagi turizmning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda.

Turizm madaniyati o'tmishni o'rganish, o'zga xalqlar va elatlar bilan tanishish, ularning madaniy yodgorliklaridan bahramand bo'lish, shuningdek, u katta biznes hamdir.

Turizm madaniyati bir qancha maqsadlarda tarmoqlashadi. Xususan rekreatsiya, ijtimoiy maqsadlar, ishga aloqador va kasbiy (professional) maqsadlar, tanishlar, qarindoshlarnikiga tashrif buyurish, diniy (ziyorat) **kabi maqsadlar turizm madaniyatining muhim jihatlaridir.**

O'zbekiston tarixiy va zamonaviy Ipak yo'lining markazidagi, geosiyosiy va geoiqtisodiy muhim makonda joylashgan bo'lib, turizmni rivojlantirish masalasida katta salohiyatga egadir. O'zbekiston Ipak yo'li va ipak yo'li an'analarini qayta tiklash va rivojlantirishning yirik tashabbuskori va tarafdori bo'lib kelmoqda³. Turizm madaniyati xalqaro iqtisodiy-ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish omili sifatida Buyuk ipak yo'li ma'naviy ko'priq vazifasini bajargan.

O'zbekiston xalqlarining boy madaniy merosi va an'analarini to'liq saqlab qolish va ko'paytirish, milliy hunarmandchilik, xalq badiiy va amaliy san'atini yanada rivojlantirish, milliy urf-odat, an'ana, udumlar, marosimlarni tiklash va takomillashtirish, ichki va tashqi turizmni yanada yuksaltirishda "Sharq taronalari" xalqaro musiqa festivali", "Maqom san'ati festivali", "Xalqaro baxshichilik san'ati" festivali, "Xalqaro hunarmandchilik festivali", "Buyuk Ipak yo'li chorraxasida ziyorat turizmining renessansi" xalqaro anjumani, Xalqaro turizmi forumi, "Buyuk Ipak yo'li" xalqaro folklor musiqa festivali kabi milliy musiqamiz, madaniyatimizni targ'ib va tashviq qiluvchi tadbirlar o'tkazilib, O'zbekistonda milliy turizmning taraqqiy etishiga o'zining munosib hissasini qo'shib kelmoqda⁴.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda turizm madaniyatini rivojlanishida geosiyosiy jarayonlar, tashqi siyosat, ekologik vaziyat muhim rol o'ynamoqda. Xalqaro ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarni rivojlantirishdag turizm madaniyati muhim ahamiyatga ega bo'lmoqda.

³ Xashimov Sh.J. *Buyuk Ipak yo'li milliy turizm rivojlanishining muhim asosi. Buyuk Ipak yo'lida umuminsoniy va milliy qadriyatlar: til, ta'lim va madaniyat. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. Samarqand-Shanxay. 2019 yil, - B. 191.*

⁴ Xashimov Sh.J. *O'zbekistonda milliy turizm rivojlanishining ijtimoiy-falsafiy masalalari // Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Samarqand, 2022. - B. 16.*

2-TOM, 3-SON

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. Toshkent, “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – B. 472.
2. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild, Toshkent, O‘zbekiston, 2019 yil, 308-309 b.
3. Xashimov Sh.J. Buyuk Ipak yo‘li milliy turizm rivojlanishining muhim asosi. Buyuk Ipak yo‘lida umuminsoniy va milliy qadriyatlar: til, ta’lim va madaniyat. Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. Samarqand-Shanxay. 2019, - B. 191.
4. Xashimov Sh.J. O‘zbekistonda milliy turizm rivojlanishining ijtimoiy-falsafiy masalalari // Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Samarqand, 2022. – B. 45.

